Štev. 77 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v petek 22. marca 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin.; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 21. (Kor.) Uradno se razglaša:

Avstro-ogrska artiljerija je na zapadnem bojišču posegla v boj proti Francozom in Angležem.

Na Beneškem je bojno delovanje na več krajih znatno oživelo.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 21. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Med Dixmuide in La Basse je bilo poizvedovalno delovanje živahno tudi včeraj. Topovski boj je zvečer pri jasnejšem vremenu narastel. Na ostali fronti je bojno delovanje oživelo le mimogrede. — Armada nemškega cesarjeviča: Na južnem bregu Oise, severno Reimsa in v Šampanji na več krajih naraščajoče topovsko streljanje. — Gallwitzova armada: Topovski boj pri Verdunu je dosegel zvečer veliko srditost. Bavarske stotnije so z nenadnim napadom jugozapadno Ornesa prodrle preko prvih sovražnih črt. Prodrle so do grape Brule in ujele en bataljonski štab in nad 240 Francozov, med njimi 20 oficirjev. Zapadno Aprementa so prodrli porenski in saksonski deželni brambovci v francoske jarke in ujeli 78 mož. — Armada vojvode Albrehta: Na vzhodnem bregu Mozele in pri Nomeny smo izvršili uspešne akcije. Uničevalni ogenj francoske artiljerije v gozdu Parroy se je nadaljeval.

V širokih odsekih zapadne fronte se je vnela danes zjutraj s polno silo topovska bitka. Avstro-ogrska artiljerija se je udeležila boja proti Angležem in Francozom.

Vzhod. — Mackensenova armada: Čete generala Koscha so zavzele v Ukrajini trgovinsko in pristaniško mesto Herzon.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 21. (Kor.) Na Crveni steni, v kolenu Černe in v ozemlju Moglene je bilo obojestransko topovsko streljanje živahneje. Vzhodno Vardarja in ob dolnjem teku Strume je bilo odbitih več poizvedovalnih oddelkov. Živahno letalsko delovanje.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

20. marca. — Zapadno Gardskega jezera srdit motilen ogenj obeh topništev. Od Garde do Montella od časa do časa topovsko delovanje. Ob Piavi pehotno streljanje preko reke in uspešen bobnajoč ogenj naših baterij na sovražne postojanke na levem bregu od Novente do Grisolere. Naši letalci so sestrelili pri Coneglianu dva sovražna privezna balona, pri S. Giacomo di Veglia dva sovražna letalca.

DOGODKI NA MORJU.

DUNAJ, 21. (Kor.) Meseca februarja je bilo z vojnimi odredbami osrednjih vlasti, vštevši uspehe pomožne križarke »Wolf«, potopljenih skupno 680.000 ton sovraž. ladijske prostornine. Skupno je bilo uničenih dosedaj 10,270.000 ton.

LONDON, 20. (Kor.) Angleška admiraliteta poroča: Patrulja angleških povodnih letal je v helgolandskem zalivu zadela na dve sovražni letali. Sovražnik je bil zapleten v boj. Eden njegovih aparatov se je spustil v gorečem stanju na tla. Naši letalci so se vrnili brez poškodb.

NOVO ROMUNSKO MINISTRSTVO.

BUKAREŠT, 21. (Kor.) Vladni organ »Monitorul Oficiel« objavlja sledečo ministrsko listo: Marghiloman — predsedstvo in notranje stvari; Konstantin Arion — zunanje stvari; general Harjeu — vojno; Mahedenti — uk; Saulescu — finance; Dobrescu — justico; Meissner — trgovino in industrijo. Ministra za domene in javna dela še nista imenovana. Marghiloman se najbrže vrne danes v Bukarešt.

Iz Rusije.

Rada odobrila pogodbo z Nemčijo.

KIJEV, 18. (Kor.) Rada je včeraj z veliko večino odobrila mirovno pogodbo med Nemčijo in Ukrajino.

Joffe — komisar za zunanje stvari.

PETROGRAD, 20. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Kakor poročajo listi, je bil Joffe imenovan za komisarja za zunanje stvari.

Položaj na Finskem.

BEROLIN, 20. (Kor.) Wolffov urad poroča: Finski begunci poročajo, da je ustvarila rdeča garda v Helsingforsu in Viborgu popoln nered. Najhujše je gospodarila v Tammerforsu. Časopis rdečih gardistov »Teaeden Antaja« v Helsingforsu je pisal pred par dnevi glede mirovnega sklepa, da ukaz za izpraznitev Finske ne bo pripoznan. Finska bela garda da mora podleči, nakar se zanese revolucija tudi na Švedsko. Ubegli Finci prosijo za nujno nemško pomoč. Obotavljanja Nemčije ni mogoče razumeti in zamore povzročiti pogin Finske. Nemčija je zato moralno odgovorna napram Finski.

Aretacija mornariškega komisarja.

PETROGRAD, 20. (Kor.) Reuterjev urad poroča, da je bil mornariški komisar Dubenko aretiran, ker se ni oziral na potrebne odredbe v varstvo Narve.

Odhod ententnih oficirjev iz Ukrajine.

BEROLIN, 21. (Kor.) Okrožnica notranjega ministra Ukrajine pozivlja francoske, angleške in belgijske oficirjev, ki so ostali v Kijevu in okolici, naj takoj zapuste Ukrajino.

Poslanik Ukrajine v Berolinu.

BEROLIN, 21. (Kor.) Glasom »Vossische Zeitung« prispe danes semkaj bodoči zastopnik ukrajinske republike v Nemčiji, Siebold.

Ustje Donave očiščeno min.

DUNAJ, 21. (Kor.) »Neue Freie Presse« poroča: Po došlih poročilih je dolnja Donava od včeraj do Suline prosta min. Donavsko naše brodovje, ki je osvobodilo vodno cesto Donave za našo plovbo, je očistilo zadnji kos. S tem je vodna cesta v Ukrajino zopet plovna, za kar se imamo zahvaliti predvsem avstro-ogrskemu donavskemu vojnemu brodovju.

Estonska republika in Švedska.

STOCKHOLM, 20. (Kor.) Kakor poroča »Stockholm Tidningen«, je izvršila tukaj se mudeča delegacija estonskega deželnega zbora uspešne korake pri švedski vladi v svrho priznanja samostojne estonske republike. Delegacija odpotuje v isti svrhi v Kristijanijo. Posebna delegacija se poda k osrednjim vlastim.

Za združenje Kuronske z Nemčijo.

BEROLIN, 21. (Kor.) Včeraj zvečer se je vršilo v rajhstagu posvetovanje o nemških vzhodnih provincah. Vsi govorniki so zahtevali, naj stopi Kuronska v personalno zvezo z Nemčijo. Tako kuronska deželna skupščina kakor tudi dež. svet sta glasovala za to. V deželni skupščini so bili navzoči Nemci, Leti in zastopniki vseh stanov.

Sibirija in Kitajska.

PETROGRAD, 19. (Kor.) Reuterjev urad javlja: Sovjetske oblasti v Sibiriji so se sporazumele s kitajsko vlado glede ureditve mejnega vprašanja.

Nizozemska zbornica.

Debata o plovbenem vprašanju.

HAAG, 20. (Kor.) Tekom debate o plovitbenem vprašanju je zunanji minister Loudon še izvajal, da smatra način, kakor se je izrazila dežela, za oporo. Dobro je, da zaslišijo vojskujoče se države glas nizozemskega naroda. Kategoričen, čeprav dobrohoten odgovor Nemčije je bil za odločitev največjega pomena. Minister le obžaluje, da se ni poprej zaupno posvetoval z vodilnimi strankami, ali s celo zbornico. Vlada je bila pripravljena, da odstopi 500.000 ton za uporabo izven nevarnega vodovja. Bilo je jasno, da bi bilo v slučaju odklonitve rekviriranih nad milijon ton. Zato se vlada ni upirala dolgo, čeprav je pritisk zaveznikov za vlado jako razžaljiv. Na vprašanje, katera verzija je pravilna, Reuterjeva ali vladna, je minister odgovoril, da je vlada govorila resnico. Že meseca februarja je kmetijski minister opozarjal na to, da bi bilo umestno, da se naprosi Nemčija za 100.000 ton pšenice. Minister je naglašal dalje, da so od zaveznikov stavljeni pogoji izredno težki, ameriški razžaljivi. Brodolastniki so bili poklicani k vladi, ker je bil njihov strokovnjaški svet potreben. Pogajanja z Nemčijo še niso uspela toliko, da bi se zamoglo poročati o njih. Minister je zagotavljal, da bodo Združene države dobavljale žito, ako sprejmejo zavezniški predlog Nizozemske s spojenimi pogoji. Vsaj zavezala se je tako. Govornik je prepričan, da ni kršil nevtralnosti, kajti plovba v nevarnih pasih nima nič opraviti z nevtralnostjo. Vlada je prepričana, da je storila svojo dolžnost in izjavlja: Bili smo mnenja, da sprejmimo zahteve, toda z zelo omejenimi pogoji in stojimo na stališču, da ne moremo dalje. Posl. Routgers (antirev.) je vprašal, ali bo vlada sama stavila ladje na razpolago, ali pa morda brodolastniki sporazumno z vlado. Minister je odgovoril, da je dano na prosto, katere ladje naj se dajo zaveznikom na razpolago.

AMSTERDAM, 20. (Kor.) Haaški parlamentarni krogi zatrjujejo, da na podlagi današnjega govora zunanjega ministra prevladuje mnenje, da ostane na Nizozemskem se nahajajoča nizozemska tonaža z ultimatom aliiranih vlad nedotaknjena in da so v zahteve všteto le v inozemstvu se nahajajoče ladje.

Amerika zaplenila nizozemske ladje.

WASHINGTON, 20. (Kor.) Predsednik Wilson je izdal proglas, ki zahteva od srede ponoči dalje zaplembo vseh nizozemskih ladij v ameriških pristaniščih. Ta korak je bil izvršen, ker je bil vojni mornariški urad obveščen, da je Nizozemska odklonila ameriški ultimatum glede izročitve ladij.

Angleška spodnja zbornica.

Prvi lord admiralitete o ladijskih izgubah entente.

LONDON, 20. (Kor.) Prvi lord admiralitete je poročal na današnji seji spodnje zbornice o ladijskih izgubah in gradnji novih ladij entente. Izjavil je med drugim: Od pričetka vojne do 31. decembra 1917 se je svetovna ladijska prostornina zmanjšala za 2¼ milijona ton ali 8%. Anglija ima tekom četrtega četrtletja 1917 povprečno čisto izgubo 121.000 na mesec. Sovražnik glede uspeha podvodniške vojne močno pretirava. Januarja 1918 je navedel sovražnik za 113% večje izgube. Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil, da vlada upa, da bo zamogla s posebnimi napori nadomeščati mesečno izgubo. Asquith je naglašal, da so poročila prvega lorda admiralitete jako razveseljiva in ne morejo vznemirjati dežele. Ta poročila omogočajo deželi še 3 vojna leta brez panike in nezaupljivosti.

Izmenjava blaga med Avstrijo in Dansko.

KOPENHAGEN, 20. (Kor.) Od 15. do 19. t. m. so se vršila tu delegacijska pogajanja z Nemčijo in Avstrijo glede izmenjavanja blaga s tema državama od 1. aprila do 31. julija 1918. Rezultat je bil sporazum glede izmenjavanja blaga z Nemčijo in Avstro-Ogrsko, ki obsega v bistvu isti delokrog kakor dosedaj.

Nemiri v Beludžistanu.

AMSTERDAM, 21. (Kor.) Po poročilih angleških listov naznanja indijski urad, da so izbruhnili v Beludžistanu nemiri in da je bilo treba odrediti odredbe proti plemenom Mari. Angleški letalci so vrgli dve bombi na taborišče teh plemen.

Španska kabinetna kriza.

MADRID, 20. (Kor.) Zbornica je izvolila Villanuevo za predsednika. Ko je ministrski predsednik Garcia Prieto naznanil demisijo kabineta, je bila seja zaključena.

MADRID, 20. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Sestavitev novega kabineta je bila poverjena Mauri.

Razpust danske zbornice.

KOPENHAGEN, 20. (Kor.) Državni zbor je bil danes zaključen in razpuščen. Nove volitve se bodo vršile dne 22. aprila.

Rajhstag.

BEROLIN, 21. (Kor.) V glavnem odseku rajhstaga, ki se je pečal z rusko mirovno pogodbo, je bil danes predlog neodvisnih socijalistov, naj se Alandski otoki izpraznijo in prepreči vmešavanje v notranje stvari Finske, bodisi s pošiljanjem čet bodisi z orožno močjo, odklonjen z 12 proti 10 glasovom. Državni podtajnik pl. Bussche je izjavil, da ekspedicija na Alandske otoke ne bo trajala dalje, kakor neobhodno potrebno. Na Finskem so potrebni še nadaljni boji proti boljševiškim tolpam, ki so dobile v zadnjem času zopet novo pomoč na četah in oklopnih avtomobilih iz Petrograda.

Knez Lichnowsky izključen iz zveze gosposke zbornice.

BEROLIN, 21. (Kor.) Kakor poroča »Lokalanzeiger«, nameravajo v krogih gosposke zbornice izključiti kneza Lichnowskega iz članstva gospodske zbornice in to na podlagi določbe, glasom katere je člane, ki se izkažejo nevredne, mogoče izključiti.

Gosposka zbornica.

DUNAJ, 21. (Kor.) Podpredsednik knez Fürstenberg je naznanil, da je cesar čestike povodom srečnega poroda cesarice sprejel na znanje. Dvor. svet. Lammasch in baron Rouber sta odložila mandate v justični komisiji. Knez Thun-Salm in vojvoda Beaufort sta vložila predlog glede predložitve preskrbnega zakona za vračajoče se rezerviste in vojne ujetnike. Dr. pl. Vukovič in tovariši so vložili na ministrskega predsednika vprašanje glede varstva v nevtralnih pristaniščih se nahajajočih avstro-ogrskih trgovinskih ladij. Ozirati se je treba na najnovejše dogodke pomorske politike naših sovražnikov, iz katerih je razvidno, da se ne strašijo nobenih odredb, da se polaste tudi naše lastnine. Pri reševanju dnevnega reda je bila najprej predloga glede ustanovitve ministrstva za ljudsko zdravstvo izročena združeni ustavni in zdravstveni komisiji. Baron Trnka je poročal nato imenom posebne komisije za pomorsko plovbo o predlogu viteza Vukoviča in tovarišev glede vzpostavitve trgovinske mornarice. Predlog je bil sprejet. Zbornica je sprejela nato v vseh čitanjih predlogo glede podpor trgovinski mornarici in glede gradnje novih ladij. Poročevalec Escher je pojasnjeval ugodnosti dosedanjega zakona in naglašal potrebo osvojitve Valone kot mornariškega oporišča za našo sijajno vojno mornarico. Prihodnja seja jutri. Na dnevnem redu je predloga kongrue.

Avtonomija in nje pomembnost za Avstro-Ogrsko.

I.

Nemški državni poslanec dr. Rudolf vitez Lodgmann je izdal ravnokar brošuro pod naslovom »Die Autonomie und ihre Bedeutung für Oesterreich-Ungarn«. Avtonomija in nje pomembnost za Avstro-Ogrsko. Predmet brošure je torej največe aktualnosti. Saj vabi celo vlada na posvetovanja o zaželjeni reformi ustave. Pridržujoč si, da na koncu napišemo nekoliko komentarja, hočemo najprej podati za nas važneje momente iz te politične brošure.

Na zaključku brošure reasumira avtor odgovor na vprašanje: »V kaki smeri naj bi se gibala avtonomija narodov, ki naj bi se uporabila v Avstriji?« — tako-le:

Jamstvo za miren nadaljen obstanek države ponudi taka izpremememba ustave, ki bi v državi zastopane narode politično in gospodarsko interesirala na obstanku države, tako, da bi brez vnanje sile in iz lastne volje priznavali državo kot podlago svojega obstanka. To izpolni — ob ohranitvi skupnega gospodarskega območja — le ustava, ki po državnih temeljnih zakonih priznava plemena jih napravi za nositelje pravic in dolžnosti, in ki upravo tako uredi, da se obstoječa vprašanja in vprašanje deleža na moči končnoveljavno urede po načelu, da se vsa plemena ob enakih pravicah in dolžnostih osvobode od političnega zatiranja po kakem drugem plemenu, ter da se v mejah svojega ozemlja napravijo za nositelje uprave. V ta namen naj se država razdeli v kolikor le možno enotna območja, na katerih naj slonita uprava in pravosodje. Tam, kjer se ni možno izogniti mešanih območij, je poskrbeti za zaščito pravic udeleženih narodov. Območja, ki naj se ustanove, je določiti zakonito. Odločilen je značaj območja, ki naj se določi, upoštevaje vse razmere, ki prihajajo v poštev. Vsako pleme naj ima v notranjem svojega območja možnost, da se narodno izživi; narodna prisvajanja naj se preprečajo s tem, da se izvrševanje političnih pravic napravi odvisno od narodne pripadnosti. Pripadniki drugih plemen imajo tu le politično pravico gosta.

Ako pa naj se plemena državno pripoznajo in postanejo nositelji političnih pravic in dolžnosti, treba sploh enkrat še le določiti, kdo pripada k temu in kdo k drugemu plemenu! Ali ni karakteristično za Avstrijo, da se to ni zgodilo doslej v tem vzorcu narodnostne države? Pohlep, ki se ga je država bolestno držala, da le ni videla narodov, je postal zanjo usoden, in ni ga nobenega drugega leka za ozdravljenje, nego načelo: nazaj k naravi, nazaj k narodnosti, ki se je posameznik oklepa z neporušnimi vezmi!

Naj tudi zveni protislovno: Avstrijo je treba razbiti, da vstane obnovljena! Vztrajanje pri »zgodovinskih individualnostih« je narode naravnost prisililo, da so smatrali drug drugega za sovražnika, in je postavilo med nje državo, ne da bi bila ta sposobna za odpomoč. Zato se je vse ozlovoljenje narodov moralo obrniti proti državi in vsi so bili — četudi v različnih časih — edini v zanikanju države. Nemci že celo se vidijo obsojeni v to, da so lepivo (»Kitt«) države, ki je sicer nosilo odgovornost na zunaj za trpežnost zgradbe, v resnici pa so imeli Nemci istotako malo vpliva na potek dogodkov, kakor drugi; in tudi oni so prišli ob najviši imetek naroda, da bi smeli izpovedati svojo narodnost in sami urejati svoje stvari. Kdo se ne spominja prepovedi plavic in zastrtih Bismarkovih tabel? Temeljne ideje so ostale iste, le konjunktura se je izpremenila, in dokler ne bo narodnost zakonito pripoznavana kot nositeljica tudi te države, tako dolgo ni sreče zanjo!

Avstrijski problem je v prvi vrsti psihološki problem. Ureditev posameznih upravnih območij stopa v ozadje za pomembnostjo vprašanja, kako je narode v njih notranjosti pridobiti za državo. Trdilo se je od mnogih strani, da je ta vojna dokazala potrebo Avstrije. Ta da je gospodarska in geografična potreba Evrope; te potrebe da ne morejo spraviti s sveta nobeni vplivi. Vojna da je vzbudila in poglobila avstrijsko domovinsko misel in le tako da si je možno razlagati, kako da se je Avstrija mogla ubraniti premogočnih sovražnikov in mogla ponesti svoje zmagovite zastave v sovražnikovo deželo. Tako vidijo vsaj pesniki domovinskih izlivov potek zadnjih let; trezni zgodovinar pa se ne iznebi suma, da je tu želja mati misli. Zgodovinar vidi le eno samo ujedinjajočo misel v državi, ki je prodrla tudi v odločujoče kroge; in ta misel je misel nasproti proti vsemu, kar je nemškega, posebno pa proti nemškemu redu in nemškemu čutu dolžnosti, ki sta marsikatere dogodke v vojni končno obrnila na dobro. Zgodovinar pa želi ob enem v interesu države in — če čuti kot Nemec — tudi v interesu nemštva zgradbe na varni podlagi ter vidi ravno sedaj dane vse predpogoje zanjo, kajti Evropa gre naproti novemu redu, ki — če že ne vsega — pa vendar mnogo tega, kar je obstajalo dosedaj, pokaže kot premagano in odpravljeno.

Razne politične vesti.

Dvorni svetnik Lammasch o zvezi z Nemčijo. V spoštovanju se mora klanjati vsakdo pred tem možem. Ne le zato, ker si — da-si Nemec do kosti in mozga — ustvarja svojo sodbo prosvitljenega duha in ima tudi poguma, da brani in zastopa svoje mnenje brez vsakega strahu pred nemškim furorjem in terorjem. To je dokazal s svojim nastopom v gosposki zbornici, kjer so tisti stari gospodje, ki hodijo sicer le še v mehkih copatah po svetu, vihrali, ropotali in si vihali rokave proti njemu. Sedaj nadaljuje seveda časniška gonja proti dvornemu svetniku Lammaschu. Obdolžujejo ga, da nasprotuje zvezi z Nemčijo. Lammasch pa jim je javno odgovoril, da on ni govoril proti zvezi z Nemčijo, pač pa meni, da se zaveznik (meni Avstrijo) ne odreka vsake samostojnosti in da ni vazal! Izrecno da je rekel, da je naša monarhija obvezana boriti se za to, da Alzacija in Lotaringija ostanete pri Nemčiji, in pripomnil da je, da mi nismo dolžni nadaljevati vojne le v ta namen, da se v nemški državi ohrani kako določeno ustavno stanje. Ali bi se čutila nemška država dolžno, da odkloni kak mir, ki smo ga mi odklonili le zato, ker se upiramo konstituiranju južnega Tirola kot samostojne provincije? Ali ni knez Bülow v letu 1915 še več zahteval od nas? — Dobro jim je zabrenkal dvorni svetnik Lammasch. In kako resnično. Saj so nedolgo temu celo mnogi nemški listi obsipali kneza Bülowa, da je — le v ta namen, da ohrani dobro razmerje med Italijo in Nemčijo — barantal z našimi pokrajinami!

Izstop Vsepoljakov iz Poljskega kluba. Iz Krakovega poročajo 19. marca: Po dvadnevnem posvetovanju so sklenili v Krakovem zbrani zaupniki vsepoljske (narodno demokratske) stranke, pozvati svoji stranki pripadajoče državne poslance, da izstopijo iz Poljskega kluba. Vsepoljski poslanci so že naznanili predsedništvu Poljskega kluba svoj končni izstop z utemeljitvijo, da je njihovo nadaljno pripadanje h klubu nezdružljivo z dolžnostjo narodne skupnosti in s programom Poljskega kluba, ki je bil soglasno sprejet v majniku leta 1917.

Nemški diplomat o vzrokih svetovne vojne. V seji glavnega odseka nemškega rajhstaga se je prečitala spomenica bivšega nemškega veleposlanika v Londonu, kneza Lichnowskega, ki je naperjena proti nemški politiki pred izbruhom svetovne vojne. Knez Lichnowsky je to spomenico, kakor je izjavil v svojem pismu državnemu kancelarju Hertlingu, spisal le za svoj rodbinski arhiv in jo pokazal le nekaterim prijateljem, na katerih molčljivost se je trdno zanašal. Za javnost da spomenica nikakor ni bila namenjena in je prišla v javnost le po nezaslišanem kršenju zaupanja. — »Berliner Tageblatt« je objavil nekatera važna mesta iz te spomenice, v katerih se pravi: »Kmalu po svojem prihodu (v London) sem se prepričal, da se nam nikakor ni bati angleškega napada ali angleškega podpiranja tujega napada, da bi pa Angleška v vseh okolnostih ščitila Francoze. O tem mnenju sem ponovno poročal in je zastopal z velikim poudarkom, ne da bi mi bili verjeli. Koncem junija leta 1914. sem po najvišjem povelju odšel v Kiel. Na krovu »Meteorja« sem izvedel za smrt nadvojvode-prestolonaslednika. Njegovo Veličanstvo (cesar Viljem) je obžalovalo, da so bila tako zaman njegova prizadevanja, da bi visokega gospoda pridobil za svoje ideje. Ali je bil načrt aktivne politike proti Srbiji določen že v Konopištu, ne morem vedeti. Ko sem dospel v Berolin, sem dejal državnemu kancelarju, da smatram naš zunanji položaj za zelo zadovoljiv, ker smo z Angleško v tako dobrih odnošajih kot že dolgo ne. Tudi na Francoskem je bilo na krmilu miroljubno ministrstvo. Gospod pl. Bethmann pa se, kakor se je zdelo, ni strinjal z mojim optimizmom in se je pritoževal zaradi ruskega oboroževanja. Nato sem šel k dr. pl. Zimmermannu in sem izvedel od njega, da namerava Rusija postaviti 900.000 mož novih čet. Iz njegovih besedi je izhajala očividna nevolja proti Rusiji. Da je grof Moltke silil v vojno, se mi naravno ni povedalo, izvedel sem pa, da je gospod pl. Tschirschky (nemški veleposlanik na Dunaju) dobil ukor, ker je poročal, da je na Dunaju svetoval umerjenost napram Srbiji. Ko sem se vračal iz Šlezije v London, sem čul, da Avstrija namerava udariti na Srbijo. Mislil sem, da vendar ne bo nič iz vsega tega. Danes pa obžalujem, da nisem ostal v Berolinu in izjavil, da v taki politiki ne sodelujem. Naknadno sem izvedel, da so se pri odločilnem razgovoru v Potsdamu 5. julija brezpogojno strinjale z dunajskimi predlogi vse osebnosti, in sicer z dostavkom, da bi tudi ne delo nič, če bi se iz tega izcimila vojna z Rusijo. Spomin na stališče Angleške tekom aneksijske krize je govorilo tako zelo proti verjetnosti podpiranja nameravane kaznovalne ekspedicije proti morilcem, da sem imel povod za nujno svarilo, ker nisem verjel, da bi spor ostal lokaliziran. Vočigled našega stališče, ki se je osnivalo na poročila grofa Pourtalesa (nemškega veleposlanika v Petrogradu), da se Rusija ne zgane v nobenih okoliščinah, in ki nam je dajalo povod, da smo grofa Berchtolda podžigali na kar največjo energijo, sem upal rešitve v angleškem posredovanju, ker sem vedel, da se da vpliv sira Edvarda Greya v Petrogradu izkoriščati v smislu miru. Pritiskal sem predvsem na to, da Srbija poda kolikor mogoče naprotljiv odgovor, ker po stališču ruske vlade ni bilo več dvomiti o resnosti položaja. Grey je skupno z menoj pregledal srbski odgovor in je poudarjal naprotljivost belgrajske vlade. Posvetovala sva se nato o posredovalnem predlogu. Naravno bi bilo treba samo migljaja iz Berolina, da bi se bil grof Berchtold odločil, da se zadovolji z diplomatskim uspehom in se pomiri s srbskim odgovorom. Tega migljaja pa ni bilo, nasprotno, gnali so ga v vojno. Po naši odklonitvi je Grey prosil nas, da naj pridemo s predlogom. Mi smo vztrajali na vojni. Nisem mogel dobiti drugega odgovora, kot da je kolosalna naprotljivost Avstrije v tem, da ne namerava osvojitev ozemlja. Neprestane prošnje gospoda Sazonovega in pozneje naravnost ponižavalne brzojavke carjeve, ponovni predlogi sira Edvarda Greya, svarila markeza di San Giuliana, moji nujni nasveti, vse to ni pomagalo nič. V Berolinu so vztrajali na tem, da se mora Srbija masakrirati. Tedaj se je Grey 29. julija odločil za ono znano svarilo. Ponovno mi je rekel minister, da bo, če izbruhne vojna, ta vojna največja katastrofa, ki jo je kedaj doživel svet. Dogodki so se kmalu prenaglili. Ko se je končno grof Berchtold odločil za okret, smo na rusko mobilizacijo, ko se je Rusija zaman pogajala cel teden in čakala, odgovorili z ultimatom in vojno napovedjo. Mi smo, kakor izhaja iz neke uradne objave in česar tudi ne opovrgava naša bela knjiga, ki po svoji bornosti in pomankljivosti predstavlja težko samoobtožbo, izpodbujali grofa Berchtolda za napad na Srbijo, dasiravno niso bile prizadete nemške koristi in nam je morala biti nevarnost svetovne vojne dobro znana.« — Knez Lichnowsky, čigar spomenico je državni podkancelar v imenovani seji označil za čin neprevidnosti brez zlega namena, je izstopil iz diplomatske službe in vlada ne bo proti njemu zaradi te spomenice izvajala nikakršnih posledic. — Kakor je videti, je knez Lichnowsky za diplomata — prepošten!

Rdeče-belo-modra khuenovščina. Pod tem naslovom objavljajo »Narodni Listy« uvodnik, kjer napadajo ostro hrvatsko koalicijsko vlado, v prvi vrsti bana Mihalovića in podbana dr. Kriškovića, ki vodita pravo khuenovsko politiko. List poziva koalicijo, naj v zadnjem trenutku izpremeni svojo politiko v smislu jugoslovanske deklaracijske ideje. Če tega ne stori, se združenje Jugoslovanov izvrši brez koalicije in proti njej.

Proti jugoslovanski ideji. Pretekli četrtek se je pripeljal v Split nadsvetnik generalne inšp[illegible] državnih železnic na Dunaju Šajka, kateri p[illegible]iskuje, kdo je podpisal deklaracijo. Vsi, ki so [illegible] podpisali, so mu to povedali hrvatski. Bosens[illegible]-hercegovska deželna vlada je v smislu § 18. za[illegible]

PODLISTEK

Slovanska strast.

Roman. Francoski spisal Danijel Lesueur.

— Maša! Reci še enkrat!.... Kaj praviš?

— Ekscelenca je samo lahno ranjen na roki.

— O, — je vzkliknila Nadja, — ne mislim nanj! Služabnica je kar ostrmela.

— Čuj, Maša, — je dejala Nadja, — čuj me in pazi dobro!

Sklonila se je k klečeči hišni in globoko uprla svoj lepi, temni pogled, ki je žarel iz rdečih, zateklih vek, v male, začudene Mašine oči.

— Ti si samo uboga služkinja, toda pridno dekle si, — je nadaljevala Nadja. — Čutila boš, da govorim resnico. Grof Miranov je ustrelil človeka, s katerim nisem nikdar storila nič nepravega....

— O, — je pošepetala Maša, — barina Huberta de Brénaza!....

Nadja je vstala, prijela služkinjo za roko in jo potegnila pred ikonostas.

— Če verjameš, da nisem storila nič zlega, prisezi na te svete podobe.

Maša je vzdignila roko.

— Prisegam. O da.... da, verjamem, barina bi se ne lagala!

— Dobro! — je rekla Nadja hitro. — Sedaj pa me moraš tudi slepo ubogati, ne da bi se bala zase ali zame! Predvsem pa mi spleti lase in me obleci. Pojdeve skupaj z doma.

Odšla je v oblačilnico, kjer jo je Maša spletla in ji oblekla preprosto, temno obleko. Maša ni izpregovorila niti besedice, a je hitro in nežno opravila svoje delo. Končno je še prinesla veliki baržunasti, s krznom modre lisice podloženi plašč in vprašala:

— Ali naj zaprežejo?

— Ni treba.... pojdeve peš. Opravi se, Maša, in me počakaj pri zadnjih vrtnih vratcih. Tam se snideve, da mi ne bo treba hoditi mimo služabnikov skozi vežo.

Kmalu nato ste se sešli pri malih vrtnih vratih. Nadja je brez ovire prišla po pometenih vrtnih stezah do vrat, a tam zunaj v rue Leonardo da Vinci je ležal sneg tako na debelo, daso se tenki grofični čeveljčki globoko pogrezali vanj in da jo težki plašč, ki se je vlekel za njo po snegu, močno oviral v hoji.

— Nič ne de! — je odgovorila Nadja na bojazljive Mašine poglede. — Glejve, da dobive izvoščka.

Na trgu de l' Etoile ste ga našli, in Nadja mu je napovedala markijev naslov v rue Babylone. Komaj pa je sedela v vozu, je že vzkliknila:

— O, moj Bog! Kako sem neumna. Zanašam se nate, da pojdeš ti prva k njemu, pa čisto pozabljam, da znaš komaj par besedi francoski!

Razmišljala je nekoliko in rekla nato:

— Veš, Maša, jaz še vedno upam. Vem sicer, da je to nespametno.... Toda morda me je grof hotel le prestrašiti, ko mi je sporočil, da je ustrelil gospoda de Brénaza. Kako pa naj bi ga bil vendar usmrtil?.... Če bi se bilo zgodilo prej, preden je bil sam ranjen, bi mu marki ne bil mogel potem razstreliti roke; če bi pa bilo pozneje, bi pa sam ne bil mogel meriti, kaj šele streljati!

— Če mi barina dovoli, bi poizkusila stvar izvedeti od Semena.

na o tisku prepovedala za Bosno in Hercegovino razširjanje lista »Juga«, ki izhaja v Osjeku, zagrebškega dnevnika »Glas Slovenaca, Hrvata i Srba« in revije hrvatskega katoliškega dijaštva »Luč«.

Aprovizacijske stvari.

RAZDELJEVANJE NOVIH IZKAZNIC ZA NAKUP KRUHA.

Aprovizacijska komisija sporoča: V uradih krušnih komisij se nadaljuje razdeljevanje novih izkaznic za nakup kruha, veljavnih od dneva sprejema, oziroma od naslednjega dne dalje vse do 30. junija t. l. Te nove izkaznice se dobe proti predložitvi izkaznice za živila in izročitvi sedaj veljavne izkaznice za nakup kruha. Razdeljevanje se zaključi v soboto, 23. t. m. Prebivalstvu se toplo priporoča, da naj v lastnem interesu ne čaka zadnjega dne, temveč pride čim preje po nove izkaznice, ker se prihodnji teden prične redno razdeljevanje oficijelnih izkaznic.

GOVEDINA BREZ IZKAZNICE.

Jutri, v soboto, 23. t. m., in v nedeljo, 24. t. m., se bo prodajala govedina brez izkaznic. Izkazati se je treba samo z izkaznico za nakup mesa in maščobe. Na vsak odmerek se dobi največ ½ kg mesa. Prodaja se prične ob 6 zjutraj v naslednjih mesnicah:

Visintini, ul. Cavana 20,
Delavske zadruge, ul. Settefontane,
Polli, ul. Acquedotto 13,
Nichetto, ul. Torrente 39,
Penso, ul. Giulia 7,
Rodella, ul. Giulia 1,
Taverna, P. Ponterosso 4,
Kustan, P. Legna 8,
Fabbro, ul. Marije Tereze 41,
Pasqualini, ul. Marije Terezije 41,
Castro, ul. Fontanone 19,
Zadnik, P. S. Giovanni 6,
Lenarduzzi, ul. Amalia 23,
Marsè, ul. Farneto 7,
Callin, ul. Boroević 18,
Polacco, ul. Torrente 30,
Polacco, ul. Settefontane 44,
Krassnig, ul. Bosco 2,
Jenco, ul. Rigutti 5,
Carniel, ul. Istituto 22,
Jenco, ul. Istituto 4,
Vosak, ul. Cavana 15,
Polacco, ul. Beccherie 47,
Rizzian, P. Barriera vecchia 1,
Tapazzin, ul. Settefontane 24,
Gatznig, ul. Spiridione 7,
Gatznig, Škedenj 50,
Benedettich, ul. Piccardi 27,
Stabile, ul. S. Michele 5,
Furlani, ul. Orologio 4,
Perlatti, ul. Barriera vecchia 4,
Perlatti, ul. Sanità 9,
Ottonischer, ul. Molingrande 11,
Borgnolo, ul. Lazzaretto vecchio 52,
Castellitz, ul. Giulia 67,
Cadorini, ul. nadvojv. Josipa 15,
Depace, ul. Barriera vecchia 26,
Stanislawsky, ul. S. Spiridione 7,
Borzer, ul. Tigor 7,
Vattovatz, ul. Giulia 17,
Bruna, ul. Beccherie 6,
Sinigaglia, Barkovlje 41,

CENE:

Prednji deli z doklado . . . po K 16'— kg.
zadnji deli z doklado . . . po K 16'80 kg.

Prodaja kuriva.

Oglje. 10 kg na rdeče izkaznice.

Sv. Vid: št. 996—1195 (ob. št. 8) 22. 3. ul. Economo 2, št. 1196—1395 (ob. št. 8) 23. 3. ul. Economo 2 št. 1396—1595 (ob. št. 8) 23. 3. ul. Lazzaretto vecchio 17. (cena 84 vin. kg). — Novo mesto: št 2041—2070 (ob. št. 7) 23. 3. ul. Forni, (cena 84 vin kg). — Stara mitnica: št. 2121—2320 (ob. št. 8) 22 3. ul. U. Foscolo, št. 2321—2720 (ob. št. 8) 22. 3 ul. Madonnina 9, (cena 84 vin. kg). — Sv. M. M Zgornja: št. 193—312 (ob. št. 4) 21. 3. ul. Bivio 8 (cena 86 vin. kg). — Vrdela: št. 1031—1106 (ob. št 6) in št. 1—74 (ob. št. 7) 23. 3. ul. Carpison 10 (cena 84 vin. kg).

Koks. 10 kg na modre izkaznice.

Sv. Vid: št. 714—844 (ob. št. 23) 22. 3. ul. D Bramante 12. (cena 20 vin. kg). — Novo mesto št. 542—600 (ob. št. 27) 23. 3. ul. Forni (cena 20 vin. kg).

Premog (fossile). 10 kg na modre izkaznice.

Sv. Vid: št. 845—880 (ob. št. 23) in št. 1—127 (ob. št. 24) 22. 3. ul. A. S. Tecla 4, (cena 1 K vin. za 10 kg). — Novo mesto: št. 601—786 (ob št. 27) in št. 1—346 (ob. št. 28) 22. 3. ul. S. Francesco 2. (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). št. 347—365 (ob. št. 28) 23. 3. ul. Forni. (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — Stara mitnica: št. 1216—1335 (ob. št. 27) 22. 3. ul. Toro 1, št. 1336—1450 (ob. št. 27) in št. 1—249 (ob. št. 28) 22. 3. ul. Acque 20, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — Nova mitnica: št. 201—400 (ob. št. 33) 22. 3. ul. Scussa 1. (cena 1 K 46 vin za 10 kg). — Sv. Jakob: št. 1—80 (ob. št. 28) 22. 3. ul. Salice 7. št. 81—300 (ob. št. 28) 22. 3. ul Tesa 5. št. 301—422 (ob. št. 28) 22. 3. ul. Guardia 9. (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — Sv. M. M. Zgornja: št. 300—412 (ob. št. 16) in št. 1—30 (ob. št. 17) 22. 3. ul. Bivio 8. (cena 1 K 66 vin. za 10 kg). — Vrdela: št. 360—611 (ob. št. 20) in št. 1—359 (ob št. 21) 22. 3. ul. Cologna 2, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg).

Domače vesti.

Imenovanje. Cesar je podelil privatnemu docentu na dunajskem vseučilišču, taj. svet. ministru dr Ivanu vitezu **Žolgerju**, naslov izrednega vseučiliškega profesorja.

Smrt. Računski revident trž. namestništva, gosp **Karol Mlekuž**, je 13. t. m. po mučni bolezni na Dunaju preminul. Rajnika, ki je v starosti 45 let kot črnovojniški stotnik kljuboval tisočerni smrti soškega pozorišča, je doletela kruta usoda v varnem zaledju. Bil je vnet narodnjak, preprostega pa kremenitega značaja ter dobre, blage duše. Dragi pokojnik! Sprejmi zadnji pozdrav žalujočih prijateljev in tovarišev! Potrti Ti polagajo neveneljivi venec spomina na prerano gomilo.

Goriški nadškofijski ordinarijat se je iz Zatičine na Kranjskem zopet vrnil v Gorico in pričel dne 13 t. m tamkaj zopet svoje uradno delovanje.

Markantna izjava za narodno ujedinjenje. V Maču na Hrvatskem so podpisali župljani z duhovščino na čelu nastopno izjavo: Na pragu nove dobe ki bo sledila po tem svetovnem klanju, v katerem so sinovi našega junaškega naroda trajnega imena Hrvatje, Srbi in Slovenci, prelili morje krvi za veličino te monarhije, bo dano na voljo vsem narodom, da sami odločijo o svoji usodi na principu samoodločbe narodov. Držeč se tega principa, zahteval bo tudi hrvatski narod z vsemi zakonitimi sredstvi svobodo in neodvisnost svoje do sedaj na umeten način razcepljene domovine, to je: da se vse dežele na jugu monarhije, kjer prebivajo Hrvatje, Srbi in Slovenci, zedinijo v eno neodvisno državo na podlagi hrvatskega državnega prava kakor so to naglasili naši poslanci jugoslovanskega kluba na Dunaju v svoji znameniti deklaraciji z dne 30. maja 1917., in ki so jo sprejeli tudi poslanci Starčevićeve stranka prava v hrvatskem saboru v Zagrebu. Ker smo trdno uverjeni, da samo na tej podlagi si more hrvatski narod zagotoviti svoj obstanek in boljšo bodočnost svoje domovine se pridružujemo tudi mi podpisani poprej hvaljeni deklaraciji.

Nabavna podpora občinskemu učiteljstvu. Vladni komisar je ukrenil, da v petek, 22. t. m., izplača občina antecipatno na račun državnega erarja vsem aktivnim in vsem upokojenim učiteljem občinskih ljudskih in meščanskih šol ter njihovim vdovam in sirotam ostanek nabavne podpore, dovoljene od državnega erarja. Podpora se izplača na podlagi seznama vsemu aktivno služečemu učiteljstvu v šolah, učiteljstvo pa, ki ne služi sedaj aktivno na šolah, torej tudi upokojencem ter vdovam in sirotam pa proti nekolkovanim pobotnicam, ki so že pripravljene v mestnem računskem oddelku, tako da ni treba drugega, kot da upravičenci, ali kdo zanje, pridejo v omenjeni urad in jih podpišejo.

Nezaslišano. Iz Domžal poročajo »Slov. Narodu«: Tukajšnji tirolski slamnikarji so organizirali pravcato gonjo proti tistim slovenskim delavkam ki so podpisale izjavo za majniško deklaracijo. Zmerjajo jih in psujejo in iz vsakega njihovega dejanja je razvidno, kako radi bi se maščevali nad onimi ženami in dekleti, ki so se predrznile izpolniti svojo narodno dolžnost. Dne 13. t. m. pa se je zgodil slučaj, ki kaže vso predrzno surovost nemških izžemalcev našega naroda. Nekaj deklet je bilo komandiranih na travnik steljo grabit. Naša dekleta so pridna in ponižna ter so brez ugovora ustregle ukazu. Pa kaj se zgodi? Na travnik pride žena tovarnarja Ladstätterja ter zaukaže pripeljati veliko travniško brano (tako težko, da jo vlačita navadno po dva konja) ter vpreže vanjo — naša dekleta. Kakor nekdaj sužnje, tako so vlačila naša dekleta nemško brano po travniku. Ladstätterca pa jih je popolnoma po vzoru nekdanjih graščinskih valptov priganjala in zmerjala in norčevala se je iz njih, češ, slovenske ženske itak niso za drugo kakor da jih bodemo vpregali mesto živine... Kri mora vzkipeti človeku nad to nezaslišano surovostjo in nemško predrznostjo.

Za deklaracijo. Člani gospodarskega in konsumnega društva v Bazovici so se na občnem zboru soglasno izjavili za jugoslovansko deklaracijo in so ob tej priliki dovolili iz društvene blagajne 50 K za Krekov spomenik.

Rodoljubi! Rodoljubke! Šentvidski Slovenci moramo že letos priti do šole. »Kamen na kamen palača«. Naša podružnica je izdala 100 blokov a 100 listov. Tem potom se obračamo do zavednih Slovencev in Slovenk, da bi nam šli na roko. Pridi v uredništvo »Edinosti«, kjer dobiš enega ali več blokov. V veselih družbah iztržeš prijateljem in znancem list iz bloka, za katerega inkasiraš 1 krono Ko oddaš vseh 100 listkov, izročiš svoto v upravi »Edinosti«. Kdor da krono, prejme list s tiskanim napisom »Za novo šolo v Trstu — okraj Sv. Vid daroval 1 krono«. — Bloki se dobivajo tudi v društveni gostilni pri blagajniku Bratovžu (via Lazzaretto Vecchio) od 8 ure zvečer dalje in pri gospodu kapelanu pri starem sv. Antonu. Zavedni Slovenci, vrle rodoljubke, pridite po bloke! S tem se opozarjajo vsi Slovenci, da o prilikah darujejo mal dar domu na oltar. Naj bi ne bilo našega človeka, ki bi ne posedoval vsaj enega lista v korist prepotrebne šole! Ne moremo si kaj, da ne bi ob tej priliki z velikim zadoščenjem omenili gospice učiteljice Dolenc, ki je v enem samem poldnevu oddala 60 listov. — Odbor šentvidske podružnice.

Slovensko gledališče v Trstu zopet oživelo. Od izbruha vojne sem se — razven malega poizkusa v zimi 1916 — niso več vršile redne predstave Skoro vsi odborniki »Dramatičnega društva« so bili poklicani, istotako skoro vsi sodelujoči člani. Kakor druga društva, moralo je tudi Dramatično z izbruhom vojne ustaviti svoje delovanje. Skupno z drugimi društvi, ki so se začela v zadnjem času zbati, se je pričelo življenje tudi v Dramatičnem društvu. Toliko bolj se je pričelo, ker se je posrečilo pridobiti za učenje in režijo predstav izvrstno moč, bivšega režiserja ljubljanskega deželnega gledališča, g. M. S. — Na redne predstave seveda v sedanji sezoni ni več misliti, saj je sezona že pri kraju; misli se pa tem resneje na redno novo sezono, ki se prične jeseni. Za sedaj se uprizori pod novo režijo par predstav kot nekak uvod v jesensko sezijo. Prva predstava se bo vršila prihodnji ponedeljek, 25. t. m. zvečer. Predstavljala se bo fina francoska veseloigra »Nervozne ženske« E. Bluma in A. Gochèja (poslovenil Ignac Borštnik). Vse natančneje o tej predstavi prinese jutrišnja, nedeljska »Edinost«.

Prekodeželni telefonski promet naročnikov z več zvezami. V smislu § 43, t. 6 tel. reda ne more isti klicatelj (naročniška postaja) prijaviti nobenega novega pogovora s taistim klicanim (taisto naročniško postajo), predno ni bil dovršen ali izbrisan že javljeni prekodeželni razgovor. Ta določba se tekom vojne ni izkazala kot dovolj zadostna, da se preprečijo zlorabe, ker je omogočala telefonskim naročnikom z več zvezami, da so prekodeželni spoj uporabljali v preveliki meri na škodo drugih naročnikov. V smislu odloka c. kr. trgovinskega ministrstva z dne 2. marca t. l. št. 42763/T ex 1917 se poostri torej na temelju § 4 t. 3 tel. reda omejitev prekodeželnega prometa pri zasebnih pogovorih na ta način, da se smatrajo v prometu med naročniki z več govorilnicami vse govorilnice istega naročnika kot ena in ista naročniška postaja. Ta odredba je stopila v veljavo dne 17. marca 1918. za sedaj samo za čas, dokler trajo izredne razmere.

Poziv. V nedeljo predpoldne ob 9 uri je bila neki ženi pri openskem tramvaju ukradena denarnica, v kateri je bila tudi železniška legitimacija s fotografijo. Dotičnik se poziva, naj prinese, oziroma pošlje legitimacijo v ulico Miramar št. 7, IV nadstropje, ali pa k načelniku južnega kolodvora denar pa si lahko pridrži.

Promet zasebnih vojnopoštnih zavitkov na vojnopoštni urad 287 je odslej ustavljen.

Podružnica Glasbene Matice v Trstu vabi na koncert, katerega priredita gdč. **Cirila Medved** koncertna altistinja iz Gorice, in gdč. Dana Koble klavirska virtuozinja iz Ljubljane, v nedeljo, dne 24. marca 1918. v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu. Začetek točno ob 8. zvečer. Spored: 1. Massenet: Arija iz opere Werther, poje gdč. C. Medved. 2. a) Novak: Amoroso, iz cikla Spomini, b) Smetana: Obkročak, iz Čeških plesov, igra gdč. D. Kobler. 3. a) Čajkovski: Arija iz opere: Pikova dama, b) Brahms: Že prav rahlo srce spava, c) Brahms: Zaman pod oknom, poje gdč. C. Medved. 4. a) Glinka-Balakirev: Škrjanček, b) Chopin: Balada v G-molu, igra gdč. D. Kobler. 5. Saint Saens: Arija iz opere Samson in Dalila, poje gdč. C. Medved. 6. Liszt: Ogrska rapsodija št. 13, igra gdč. D. Kobler. 7. a) Pavčič: Pesem, b) Adamič: Na lipici zeleni, c) Thomas: Arija iz opere Mignon, poje gdč. C. Medved. Cene: Lože a K 20'0, sedeži v pritličju od I.—V. vrste K 4'—, od VI.—X. vrste K 3'—, od XI.—XV. vrste K 2'—, stojišče v pritličju K 1'20, stojišče na galeriji in vstopnice v lože Narodnega doma gospej Bček-Razbornik. Začetek 70 vin. Začetek točno ob 8 zvečer. Sedeži so v predprodaji pri vratarici Narodnega doma gospej Biček-Razbornik. K obilni udeležbi vabi odbor.

Umetniški večeri. V prid po »Mednarodni zvezi tržaškega in primorskega časnikarstva« prirejenih umetniških večerov v korist vdovskemu in sirotinskemu zakladu so nadalje darovali: D. Tripković K 100'—, tvrdka Oehler & dr. K 100'—, Avstrijski kreditni zavod K 50'—, tržaška podružnica Splošne depozitne banke K 50'—, B. Mimbelli K 40'—, ravnatelj Avstrijskega kreditnega zavoda Ribard Tischler K 30'—, Leopold Popper K 20'—, Prometna banka (Budimpešta) K 20'—, Tržaška trgovinska akcijska družba K 25'—, Jadransko pristaniško stavbno podjetje K 10'—, V. Janach & Co. K 10'—, podravnatelj Avstr. kredit. zavoda Ernest Kransz K 10'— in prokurist Nikola G. Crnogorčević K 5'—.

Kako nam pačijo imena. Prejeli smo: Pred časom je tu umrla mladenka Mlekuž Eliza. Sorodniki so ji postavili nagrobni kamen. Dasi pa je bila pokojnica Slovenka, doma iz Koritnice pri Bovcu, in dasi so tudi sorodniki Slovenci, so dali napraviti laški napis. Na dotičnem spomeniku je ime pokojne tako le napravljeno: »Mecus Emilia«!!! Poročajo nam tudi, da se ta škandal odpravi, ker se je za to zavzelo ostalo narodno sorodništvo, ki hoče dati izbrisati tuji in pokvarjeni napis in ga napraviti, kakor je edino prav, v slovenskem jeziku.

Za jugoslovansko deklaracijo. Jugoslovanskemu klubu so dospele sledeče izjave. 1.) Odbor »Hranilnice in posojilnice na Polzeli«, Štajersko, se soglasno pridružuje deklaracije in izreka vsem poslancem »Jugoslovanskega kluba«, posebno pa njega načelniku g. dr. Ant. Korošcu popolno in neomajno zaupanje in zahvalo za njih neustrašeni nastop v državnem zboru in delegacijah in kliče: Naprej v boj za načela in ideale našega, nesmrtnega Jugoslovana dr. Kreka! 2.) Občinski odbor na Jezerskem na Koroškem se izjavlja odločno za jugoslovansko deklaracijo. 3.) Općinsko upraviteljstvo Sinj je na općinskom vijeću dne 24. siječnja o. g. jednodušno pristalo na deklaraciju »Jugoslov. kluba«, jedinu spasonosnu za naš narod jedne krvi a tri imena. 4.) Gradjanstvo Splita se izjavlja za potpuno ujedinjenje Slovenaca Hrvata i Srba (6420 potpisa). 5.) Slovenci in Slovenke v Slovenski Bistrici se navdušeno pridružujejo deklaraciji (208 podpisov). 6.) Krajni šolski svet v Rušah, Štajersko, je v svoji seji dne 27. I. 1918. sklenil, da se strinja z majniško deklaracijo in da izreče Jugoslovenskemu klubu zahvalo in priznanje. 7.) Prostovoljno ognjegasno društvo, Vidnica, Kranisko se je dne 10. marca 1918. enoglasno pridružilo majniški deklaraciji. 8.) Žene, dekleta, možje in fantje iz Možice na Koroškem se navdušeno pridružujejo majniški deklaraciji (510 podpisov). 9.) Možje, žene, mladeniči in dekleta iz kraja Zablate-Zagorje, obč. Medgorje (Koroško), zahtevajo svobodno jugoslovansko državo na temalju deklaracije in takojšen mir (80 podpisov). 10.) Žene in mladenke župnije Selo na Koroškem se navdušeno pridružujejo našim poslancem, ki so 30. majnika lanjskega leta podali zahtevo, naj se na jugu monarhije ustanovi jugoslovanska država. 11.) Občinski odbor v Globasnici na Koroškem se je v svoji seji dne 3. marca 1918. soglasno izjavil za majniško deklaracijo, izrekel Jugoslovanskemu klubu popolno zaupanje in zahteval prej ko mogoče trajen mir. 12.) Občinski odbor v Žvabeku na Koroškem, kot zastopnik najsevernejše točke jugoslovanskega ozemlja, in tamošnji krajni šolski svet pozdravljata jugoslovansko deklaracijo. 13.) Slovenski možje žene in dekleta občine Sloveniji Plajberk na Koroškem zahtevajo združenje vseh Jugoslovanov na podlagi deklaracije. 14.) Jugoslaveni i Jugoslavenke v Sušaku, Malom Lošinju, Velom Lošinju, Čunskom (otok Lošinj), Nerezinama, Ilevíku moru, za kojim teže Talijani, Nijemci i Madjari, izjavljujemo, da usvajamo u najširem opsegu deklaraciju Jugoslavenskog kluba od 30. svibanja 1917, koja traži ujedinjenje našeg naroda Hrvata, Srba i Slovenaca, gdjegod oni prebivali, u jedno državno tijelo. Zahvaljujemo našim zastupnicima i tražimo, da ustraju na postavljenom programu i da ne zaborave na nas na skrajnim ali krasnim i važnim točkama (1237 potpisa).

Mestna zastavljalnica. V soboto dopoldne se bodo prodajale na javni dražbi razne že zapadle dragocenosti, zastavljene meseca junija leta 1917. na zastavne listke serije 141, popoldne pa razni nedragoceni predmeti (perilo brez izkaznice in druga oblačila), zastavljeni na zastavne listke serije 141.

DAROVI.

Preplačila pri Krekovi slavnosti: gdč. Zobec K 3'80, g. Zidarič K 4, g. Kenda Ivan, Dolina K 10, g. Ida Kavčič K 10, Nepoznan gospod izročil ob vhodu gosp. Zdr. Katniku K 20, g. Ignac Koren K 6.

— Na notico, poslano uredništvu »Edinosti« dne 6. t. m., po gospodu Karabaichu, darujejo rodoljubi nekega črnovojniškega bataljona ob Soči v njegovo »čast in slavo« za slovensko šolo CMD v tržaškem šentvidskem okraju K 136'10. Darovali so: Črnigoj K 10'50, Tschinkel, Verbič po K 10, Dobrila K 5'50, Perluga, Cink, Kregar, Fonda po K 5, Perčič, Strajn, Grilj po K 4, Bensa, Pegan, Kališnik po K 3, Vozo, Kočab, Ježovnik, Drinovec, Kmet, Gregorič, Lukovic, Šuligoj, Laurenčič, Mihelak, Berginc, Mirkovič, Neruda (Čeh), Ursič, Jardas po K 2, Caharija, Lukanc, Krinker, Zalar, Sevnik, Mici Dučman, Kranjc, Lipar, Čamernik, Polišak, Kos, Urbas, Vekjet, Kodelja, Krečič, Bdinka (Čeh), Lapel, Sancin, Novak Josip, Bradnik, Hanschitz, Kokalj, Siljan, Pirc, Oberstar, Uranič, Ludwig, Furlan po K 1, Macarol 60 v, Lavrenčič 50 v. — Denar hrani uprava.

— Ob godovanju Jožetov se je nabralo v Padričah 15 K za novo šentvidsko šolo in 15 K za Krekov spomenik. Darovali so: po 2 K J. Žagar, J. Grgič; Garda Jože 4 K, Vovk 5 K, P. Grgič 3 K, J. Grgič 1 K, Kalc J. 4 K in C. 7 K. Denar za šentvidsko šolo K 15 hrani uprava.

— Pri Jugoslovanskem omizju nabrala ga. Dekleva 84 K za novo šolo v šentvidskem okraju.

— Vesela družba Jugoslovanov je nabrala ob prepevanju naših milih pesmic za novo šentvidsko šolo kron 34. Darovali so: Marija Matajurc, Marta Korenjak, Milka Fon, Angela Valentič učit. v Sv. Križu, Dorče Caharija in »nagajiva duša« po 5 K, Tonček Matajurc 2 K, Bulloč in Pahor po 1 K. Denar izročen tajniku podružnice.

MALI OGLASI.

Za popoldanske ure se išče strojepiska, ki bi opravljala posle knjigovodstva. Pismene ponudbe pod „Uradnica“ na Ins. odd. Edinosti. (B 47

Iščem prodajalko, vešča za tobakarno. Zglasiti se v tobakarni v ulici Cassa di risparmio št. v. 3 1947

V Bosákovi podružni gostilni na Lipskem trgu št. 7 se dobijo vedno topla jedila po zmernih cenah. Voditelj Fr. Novak. (1911

Tvrdka J. Štoka sprejme izvežbano uradnico s popolnim znanjem nemškega jezika. 1946

Vreče vsake vrste kupuje Babič Franc. Molino grande 20. 1898

Vinske sode kupujem v vsaki množini. Plačam po najvišjih današnjih cenah. Znideršič, Opčine št. 456. 1877

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu. Via delle Poste št. 10. 40

LEKARNAR

FAUST MARINCOVICH

se je povrnil

ter začel poslovati v

lastni lekarni

v ulici Istria št. 82

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12
vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
— UMETNI ZOBJE —

Kislo vodo

(„Silva“ vrelec), žganje in vino razpošilja A. OSET p. Guštanj (Koroško). — Kupuje steklenice vseh vrst ter zamaške stare in nove.

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Vstopnina K 2

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio štev. 5 (Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 13,200.000.—

Filijalke: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni krediti, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. — — Menjalnica. — — Eskompt menic

Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi: JADRANSKA.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

✝

Amalija Macákova roj. Reichmann naznanjam v svojem in v imenu svojih otrok Božice in Mane vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nenadomestljivi, vzorni soprog in oče, gospod

Janko Macák

c. kr. višji finančni svetnik v finančnem ministrstvu in imejitelj vojnega križca za civilne zasluge II. razreda

v petek, dne 15. marca 1918, po dolgem krutem trpljenju, previden s svetotajstvi, boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega se je vršil v nedeljo, dne 17. marca 1918, na pokopališču za sp. mesto v Klosterneuburgu.

Sv. maša zadušnica se je brala dne 18. marca 1918 v farni cerkvi sv. Martina.

V KLOSTERNEUBURGU, dne 18. marca 1918.